

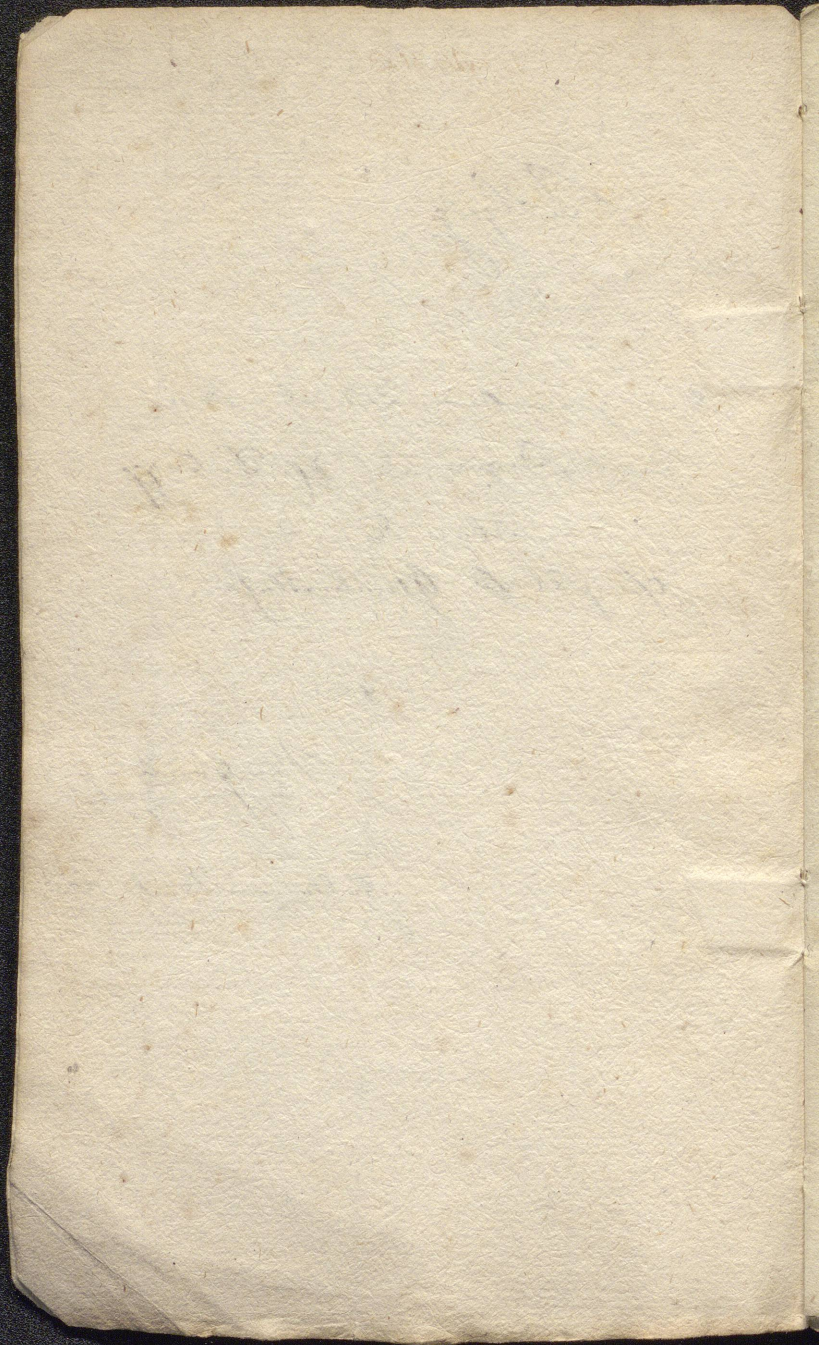
Andeutung
und

dem genannten Titel des
Verfassers des H. D. König
eben die
christliche Glaubenslehre

von

M. Gänning.

Witten am 14ten 1845.

S. 84. De Contumelia Spir. Divini per
De peccato aduosa sp. s.

Loc. prob. sunt Matth 12, 31. 32. Marc 3, 28-30
Luc. 12, 10. Heb. 6, 4-6. 10, 29. 1 Pet. 4, 14.

I. Proterva hystoria de quibusdam veteribus

at uoni ^{ant} antibus theologorum,

non distincte videtur caput sunt de tuo re?

Quid Athanasius? - A. Origenes? - necesse
post Bapt. - negatio ^{nathy} negatio negatio divina Christi

Quales explicationes capitales sunt a sol + ?

1, Chyffostom. cum miracula Christi creduntur effectu

2, Augustin - pernicacia naque adfinem perdurant

Luc. 16, 17. 18. Non hanc ita erat. hunc sequitur -

Lutherani? - cum hanc aliquis contra san religionem

persuasionem Christiana religionis infertat et opprobri

nat, naque ad uocantem. - Quid autem ad hoc monitum

est? - Itaque illa Chyffostom et Augustin sententia

videtur 18 a pluribus accepta et probata est, nam

ab Anglicanis et Angli hanc

II. Explicatio hujus rei secundum P. S.

Pharisaei qui Christi miracula imputabant? -

haec erat causa immutatio Christi Marc 3, 18.

1, Quid significat istud egnum? - Domine quidam opprobri

in aliquem. - hanc et 12. - quid sibi vult hoc immutatio Christi

2, nonne uicis ad 30000 quidem contumelia erat, - sed pro ortum?

et quid autem hoc delictum populi tam grave erat, quam

Pharisaeis? - 3, sed Pharisaei contra persuasionem religionem

est passus orationis deser? - (Immutatio s. est negatio)

dignitatis quam aliam personam in Deo, sed illa contumelia

est peccati erat adversus Sp. s. quia effectus illius, quos Sp. s.

Luc 23, 34.

Matth 3, 16. Joh 3, 34.
aut. 10, 38.

Heb 6, 4. 6.
Joh 2, 25. - 18.

I
v.
20
of
so
tor
T
2,
3
II
an
1,
se
hi
2,
ex
be
tu
of
3
Ba
ca
e
w
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

S. 86. De statu hominis, qui quod per peccatum
adducatur, et genera nominatim varium hujus status.

I. In respectu rationis eorum vitam agendi, et animi
mentis eorum conditionis. - quale est differentia
inter probos et peccatores? (ad cupiditatem, et ad voluntatem sui spectat)
S. d. nullam agnoscit virtutem nisi religiosem. Quibus
comitibus probi et peccatores - quibus in peccatis in peccatis?
S. d. 19, 14. Rom. 8, 1. 2. Cor. 5, 14, 27. Gal. 5, 22. An homo
vixit est liber? - S. d. 8, 1. - Animum non semper est peccator
torem animi status. tria differuntur genera. (S. d.)

1, tunc speciem pietatis solentibus praebent - S. d. 13, 2 Tim. 3, 5.
2, tunc non proventus cupiditatis in lucem profere non desistant - improbi, peccatores.
3, tunc habitum peccandi jam consecuti sunt - peccatores.

II. In respectu malorum e peccatis respectu orientium, et de bonis,
aut temporis in eadem, - hi status de peccatorum differuntur:
1, conditio servilis seu peccatorum (S. d.) - nefas intelligitur
sed nomen fortis cupiditas pueri in nova re peccata
hi pueri peccatores sunt - (S. d.)

2, status peccatorum - seu libertatis carnalis - peccatores
crimina non religiose sibi ducunt - infamia aut libertate
Quand status huius exponunt theologo? - Libertatis servi
tialis - eorum est, qui a cupiditatum imperio liberi sunt.
S. d. 19 - S. d. 8, 26. Rom. 6, 1.

3, status in - aut obedientis, - eorum est, qui sine
bonitate quam vel desideris ad virtutem aut non praebent.
Causae huius status - concupiscentia peccati - neglectio
incontinentium ad peccatum. - Veritas, quibus utitur S. d.
haec de re sunt: nabod eq. pagorede. Zach. 7, 1. 1 Sam. 6, 6.

III. Quod gravem et durum est. S. d. 13, 15. S. d. 13, 15.
verba, de peccatorum in sepe reprobata. S. d. 13, 15. hebraeum
verba peccatorum indicant, et praecipue peccatorum (rosos, callus)
omnia huius verba usitata sunt - de voluntate et intellectu.
Anne differuntur in hac doctrina ex laicis S. d. iam videtur
et hoc S. d. 4, 24. 1, 14, 17. G. 6, 3, 17. S. d. 3, 30. Gal. 11, 40. S. d. 8, 8.

videtur? - A peccatorum sic interpretata sunt: Deum quibus
Deum gratiam supernam talem regere, que conatus ad peccatum reprobam
non posse. sed usum loquendi ignorant, usum eorum verborum,
quibus effectus actionum aliam remotionem attribunt.

S. d. omnia de peccatorum reprobata, quae eo providente et regnante
facta sunt. S. d. 21. Itaque culpa peccatorum in hoc statu
omnis laicorum habet, et eadem nota bona opera deo asseruntur
ex qua omnia doctrina de peccatorum reprobata. - An de la. Rom. 7, 15.

S. 86. De ratione, de fine, de nominibus huius status
de qualitatibus et virtutibus peccatorum dicitur S. d. 30 et 31. A. 109
S. d. 83.

tuendam et salutis civium firmandae consilio.
 Ad tum autem relata haec notio omnibus humanis
 infirmitatibus purganda est. — Nota 1, Quo puniendi
visu dignitate nullius est. — Quo vero poena patitur habet
 2, Puniendus est subjectus, qui legem transgressus est,
 de imputatione, ubi laesum habet? 3, delictum puniendi
 cum omni parte leg. contrarie acta; in iudicio humana
 externa sed, deo iudicanti, etiam interna. — 4, reatus
 itaque — quo ^{ratione} fundamento existit? — relatione inter
 legem neglectam et gno, qui eam peccavit. — Nomina ergo
 in lib. qui culpam sustinet? — Omnis homo in lib. vi
 occupatur. — 5, Finis ultimus poenae est plus animi
 et auctoritas legum integra. Non. Quid Phil. novit
 Deum punire non non posse, quia poenae eius basilica
 poenae, est. hominum salutem indagat, tunc mala sunt. —
 Quodnam officium doctrinae vel. prodicit? — S. 156. —

II. Quibus nominibus poenae in lib. vocantur, et quales
attributa iis tribuantur?
 1, Ex vulgari usu legimus alia de principibus creatis
 alia punita sunt de iudicibus arbitria facientibus
 Sed propter his rationes haec dignae conjunctae sunt. —
 Quae de causa autem haec eadem verba alius possunt?
 — Causa puniti: apok, 279, 280, 281. lib. 599, hinc lib. 29,
gar, lib. 299. lib. 299. — poena omnia verba corrigendi, malicia
tronus, dicitur verbulum judicis et judicandi — media sunt
aequa lib. 3, 10. lib. 3, 2. ratione verba inducendi et reprimendi.
Non. — an note vernulli verbum ira libi reprimant?
Quid est ira? — et ira libi qualis? —
 2, Poenae divinae propoluntur non habet ut libi et libi et libi
post mentem — omnis hae poenae in relatione quodam
versantur cum crimine primorum poenitentiam — lyris rebrae

Non 7, 2.
 Non 2, 3.
 lib 4, 12.

III. Quomodo poenae divinae dividuntur?
 1, in respectu mali allici malit. Malit. non libi — in
poenae domini et pejus — quo redit pejus in pe domini
affirmatione cujusque hominum, quod poena ei attribuitur
adferentur — si his aliter accidit, poena pejus est. — et
habe aut corpore, aut animi. —
 2, in respectu relationis poenae cum delicto — in poenae
naturales et positivae (arbitrarie) — haec e natura
peccati ipsi respondent — sed ann libi et libi et libi
poenae vocantur sunt? — omnis usu legimus — haec vers
dividuntur poenae physicales et morales. — ratio hominum
hospit est potest — libi nullus (omnis post poenitentiam et omnia
comportant) an in ita eterna invenitur est. — Attamen
mutipliciter mutipliciter ad frigen red. libi 8, 1, 5, 10, et
poenae naturales spirituales pro libi liberati erunt,

Non 3, 19, 20.
 Non 8, 10.

De respectatione divina salutis hominum repromissae generationem - tunc de respectatione eorum, utriusque ad perpetuam de Messia - et his rebus redictis in Jesu Nazareno.

§. 88. De remedio debendo hominibus salutis repromissae, et de notitibus biblicis huius de re.

I. Quid sit divina salutis ad genus humanum postulatum, et sit in mundo.

Homo non nisi per fidem in Christo requiritur divina salutis, et proficit, et humana virtute propria imperfecta non solum pervenit in, de potissimum etiam eget venia divina, et oratio de hac persuasionem. - quod est certum.

1) doctrina illa seu institutio (quae perinde sit, praeceptis Christianis nobis tribuenda), quae omnium debet et corriget, praeceptis sit etiam vim ejusdem praeceptis satisfacere indicat. - valor huius mundi?

2) operis quaevis dilectio peccatorum. - ad non sola venia - sed etiam propria certitudo plene necessaria erat, et haec quam equationem Christo debeamus.

Quibus omnino gentes alienas huius remedii necessitatem per se hystoria docet. Nam a, mutatio

ita velis hominum divina non certum facit, et omninoque

que virtute sua imperfectam satis debet. Et quae comparata fundam. est huius sensus, nullus homini haec ideas (regulationis) regere potest.

II. Instituta divina hominum salutis repromissae.

1) Media Dei ad hunc finem valde multiplex sunt, et partem ad peccata committenda, partem ad hominum peccata erudicendum, et utriusque eadem non manifestam, vim indicantur ingredi. - e.g. natura nostra ipsa, institutio divina immoderata, et mediata per exempla potissimum per hystoriam Iordan-

litonem, quae pro quaque conditionem maxime est monentia. Et omnium amplificationum maxime ad hunc usque est, - praeceptis praeceptis quod vero medium Deum aliud non habuisse nequaquam obtinendum est. hystoria, cum per hystoriam institutio.

2) haec beneficia omnium generum hominibus commissa sunt Deo univere populo antiquissimo modo consulens propter merita virtutem sustinet. Non solum Iudaeos, qui se ipsos populum gentem dixerunt putant, sed etiam inter eos et haec haec

reputat. - et beneficium per Christum potissimum omnium est. 3) presentissima adhibita sunt pro capite ac indole non solum gentium, sed etiam singulorum; et quae quidem, ut nullo libere

tao humana nulla modo eodem restringatur. tunc summa horum remediorum et institutionum sunt beneficia singula per Deo, singula vocantur in N. D. x. q. i. q. 37. p. p. p.

1) amorem Dei caritatem. 2) gratiam. 3) effectus huius amoris, etiam singula beneficia, praecipue doctrinae talis Christianae

Rom. 8, 3.

Rom. 10, 11.

Rom. 13, 4.

1. 126.

1. 10, 16.

Dei inter amaritudo loca illa V. S. de pacifica
ventura integritate intellecta sunt, ut historica
ovest. - (Rationibus argumenti.)

B) Illa placita plane de se et app. emittendis contra
dicunt, qui enim singula V. S. inspirata habebant
etiam atque veterinaria de Mesop. in illis contenta
e.g. Luc. 18, 27. ²⁸ app. asseruabant. - Ad ad quod doloma tunc omnia referenda?

II. Audacorum notione de sepe de Messia tempore quodam
per antea. - 1) Maxime vulgaris erat opinio
inter Apostolos de regno Christi Carreno, totum
orbem complectente, atque in respectu cultus
divini etiam expectabant novum rerum ordinem.

2) Sed ex qua spe oportuit? - 3) Paucissimi
erant, qui Messias perabant spiritualia e.g.
veniam, ^{et} spiritum sanctum sicut in Luc. 23, 45.
quorum sententiam de sepe app. asseruabant.

B) Pures etiam hanc utramque opinionem con-
iungunt, et Messiam Caput status civis et
adv. imperii putabant, ex quibus versimile est app.

4) Alii libere de hoc re cogitantes totam rem
fabulam vulgo receptam considerabant - et quisiam
Audacorum principum? - 5) In scriptis illis post enim
fidei status Audacorum has ideas reperimus.

Audacorum huius aetatis quid erupit de momento huius
doctrinae? - Quis de regno Messiae terrestri ad hunc
maxime vulgaris est. - Alii doctrinam de Messia
sperto, et potentia regnante pingunt quo antea
sed quibus cupis tarditatem ⁱⁿ [absolutam] Messiae referunt?

III. De argumentatione, sicut Nazarenus verus est Messias

1) ex notis et imaginibus iude in V. S. expressis et plane
cum illis congruentibus. - Nam Christiani hoc argumentum
profus passim se habere possunt? - et quam acrisse hoc
potissimum adhibendum est? - Joh. 8, 29-42.

2) consonantiam N. S. probantes, huius scriptorum
testimonia potissimum sequentes, et sic in scriptura
de verbo Messia - quidem in N. S. syriacum et dogmatum?
Quorum librorum huius commendant?

§ 90. De rationibus naturae in V. S. de Messia
et novae aetatis ordine interpretandum

I. Ad historiam huiusmodi interpretationis
quoniam ratio interpretandi V. S. et totam V. S. p. 2 et 3
praesertim in Syria regnabat? - Quomodo (qualis)
consideratus sint per litteras? - (tabulae omnium
viuentium) - abs quam Graecorum originem dicitur per

Joh. 1, 19-21 -
4, 25. Matthe
20, 4, 9. act
2, 23.

quid e.g. per philosophum? - Qui erant patres eor. qui hanc religionem
indemulsi agniti? - Quinam reputabant? - ^{com} Nonne per
de his libris?

hominum rationibus nullatenus ^{poterunt habuerunt} esse, ^{et} obtinuerunt?
et qui medium tenere? —

I. An inuenerit rationibus novi theologi aevi ritum
typi, — nam persona sui nulla tara v. t. de purpura age-
tra & patentes? — Respon et typi. hac ratione
hanc legem interpretandi et fundamenta
illius et spiritus Messiaei habendi adimplem-
inuitamento quiddam usus fuit esse, In duas
paulatim ad meliorem cognitionem adducere.
Sed — 1, argumentis historicis non probari
potest, Respon in moni quidam tunc regnanti
indulserit. — 2, ratio interpretationis allegorica
inducere nullum inuenitur in N. T. — et per 1, Philo-
can defendit quasi ^{has tempora} novam, et Sadaei plan-
cognitam — 2, In N. T. clare determinatur
ratio interpretandi v. t. allegorica et vera — Sol 4, 24, l. 7.
3, in primis creditur, ^{itaque} apud ethnicos facienda
fundamentis, pro se illucit, opp. his non inducere
potuisse loca libri exprobandi, quae plane in cognitis erant.
4, Sadaei ex historia, de qua et ex novis hys
et typi. ^{videtur} nullo modo demonstrandum est,
et eos aliquid confirmasse, quia illis temporibus
ab omnibus ratum habebatur. — Tenique ad
quod dilecta omnia recurrunt? —

II. Anoniam integritatem v. t. ratione non
sacrae scriptae desit typi? — 1, consilium de rationem
de hominum fata respiciendo iam priores aetatis
prophetae edicauerunt. — 2, Praecipue Sadaeorum
prophetae hac consilium revelavit? — et in hoc
sua agente semper spectavit ad ordinem per Messiam
restituendum — 3, ex quo sequitur, Respon in prophetarum
um de Messia praedixisse neopagan se habuisse.
4, Sed ipsi hi prophetae multum de hoc in
voto perisopis suis latuerunt, quibus per et ty-
pura doctuerunt. — 5, Numera Messiae sepe in con-
parantur Regum, Prophetarum et sacerdotum, quae nomina etiam
Messiae conuolent, et Messias in his numeribus multo potentior
cogitandus. — 6, Maxime Sadaei praecipue per prophetas
Sadaei et Rabbin. Messiam credunt iam ante aduentum
ipius in terram fuisse, et ei conspicienti attribuunt
fontinas magnas et benignas, quae Sadaeis acciderunt.
etiam in N. T. — Quidnam ex hoc magis illucit?
7, Aetate mundi exstante et prope in oriente vulgaria
erat opinio, quum homines etiam symbolis edocuisse, et hanc
erat Sadaei. Interpretationes Messiae ad Messiam spectant
atque hanc in hunc animos intulerit, Respon, Joh et typi obtinuit.

Ps 89, 27, 28, 29

Ps 111,
110, 10, 7,

Col 2, 11,
Rom 3, 21,

§. 93. De origine, conceptione, natalibus
ac pueritiae Jesu, tunc de vera eius humana
natura et de hujus excellentia (M. p. 134)

Desu a Maria miraculo quodam die conceptus apud
Bethl. (18) conceptus ortus est - quo tempore?
quorum imperante? - et ex quam stirpe?
Quomodo hac de re disputantes Matth. 1. et Luc. 3. 23.

reconciliantur? -

I. De ortu Jesu miraculo fabulam de Johannis usu valit)

Qualem in utero gestabant naturam virorum
magnum et singularium? - An etiam jam
est sperandum a Deo, humanae infirmitatis liber-

tas indulgent? - An autem hoc rationi non congru-

ens habet? - Adhuc ad momentum omnia

haec non avertunt? - Sed Judaei Messiam naturam
modo vero ortum quocum comparabant? - Joh. 3. 38

quorum nomine vocatur Adam? - An modo imperfec-

to moralis hominum propagatus? - An et hinc

prodit de natu Jesu? - Luc. 1. 35. Quia spiritus

hujus loci? - An etiam? - quid scilicet hoc vult

et quam habet naturam? - Quae de re haec

verba in symbola apostolica adiecta sunt? - aduersus

Judaeos et alios Jesum tantum a Josepho et Maria naturali

via ortum habebant. - De Mariae virginitate? - An catholici

contendebant de hac virginitate? - origo hujus notionis?

hanc virginitatem fuisse, quomodo loco N. S. probatur?

II. Antiquorum certe plerique, Jesum utrum fuisse

hominem tum animal tum corporis respectu?

¶ paulatim vero prae intellectuales et sensibiles aegre autem

sunt, - affectibus humani commotis - sed quomodo tamen,

quomodo Paulus illum vocat? - et alii N. S. scribit, Rom. 9. 1. 4.

¶ Sed quia de causis - veluti in verba homo in symbolo isto qui

1. Illi, qui non naturam a principio modo originem

putabant dicebant, non concedere voluerunt, Jesum

sanctissimum in tali Corpore habitasse, quomodo

verum ad exordium, et per omnia tempora contribuit -

et quomodo spiritum vocati sunt?

2. Alii (Joh. 4) Jesu animam humanam fuisse negabant,

quia locum huius illius hujus habuisse. - An patrum eod.

¶ Sed quo tempore in systemate huius suscepta est? - et

quam occasione? - An erat Thallianus minor?

et quid contendebat ille? - (verum respiciunt ad non verum)

III. Ad praesentiam Christi humanae naturae numerantur
1. respectu corporis: a) humanae eius pulcherrimae
Cuncti obliuiscunt Rom. 8. 3 et 2 Cor. 5. 16) b) immortalitas eius

Matth. 1. 23.

Luc. 2. 5. 2. 22.

dicitur. Sed non erat mortis obnoxius (?) nam
 dicitur. Adm. ante lapsum peccati expulso erat, et
 morte effectus est peccati. q. Rom. 6, 23. Luc. 2, 41.
 2. in respectu animae - a, intellectus acerbissimus. Luc. 4, 32. Luc. 9, 41.
 b, iracundia, ira peccati - intelligit perfectissima. 2 Cor. 1, 21. Luc. 3, 35.
 hanc probat etiam in se. Itaque deus culpa et Luc. 18, 7, 16.
 peccato pecc. non erat obnoxius, et ad quae quae
 malia peccati erant? - Luc. 7, 27. - Sed num peccati
 hae potentiam quidem habuit? - a, in Adamo ipsa
 erat etiam ante lapsum. b, potentia peccandi deservendi
 virtus humana caritativa coepit dignitate ac peccato -
 c, ^{omni} hanc potentiam in seipso fuisse probat ea, exemplum
 eius sequi non esortens, bb, eminentiam perfectissimam
 eius ostendens - et ea, seipsum vix ad peccatum esse uti. Mat. 4, 14
 Mat. 4, 14

IV. De peccato deus infantis ac pueri paucissima
 app. et Evangelistae retulerunt. vocabularum ac rumorum
 plurimos invenimus in quocryptis evangelis. sic
 praecipue in quoniam? - Josephum fabrum fuisse Mat. 13, 55
 lignarium fama fide dignior refert, seque ad deum Marc. 6, 3
 ipsum hoc negotium egisse. - deum ^{pauperum} leprosum iudaeorum
 unum fuisse imperitum, etiam nobis traditur, et
 hoc ^{significatio} naturali modo consuetum fuisse facile
 conditionem sua apparet. (ex quibusdam?) - Luc. 7, 15, Mat. 13, 54

S. 94. De doctrina et de munere deus docendi. (M. 156. 197h)

munus d. habuit duplex: 1, hominis doctrina et exemplo
 emendanda, 2, eorum salutis causa mortis se offerendi,
 atque eam obediendi.

I. De initiis atque peccato munere eius docendi, de Romanibus
 huius negotii ten. d. et de pondere ejusdem.

1. Abit d. hoc negotium nativ. 30 annos, et opinione vulgaris Luc. 3, 23.
 tres annos et per nosse peregrit. (quod dicitur?) Luc. 13, 33.
 2. puerum d. homo q. est contemplativus, et doctus spiritu
 aliter ad munus suum longiter instructus, tamen illis Joh. 3, 34.
 prophetarum v. nullo habidioribus. - Quo tempore
 hoc munus accepit? - Omnia igitur, quae inde ab baptismo
 suo proficet, quae exprimitur ac legatur de quo agit. Luc. h. 199.
 modo itaque vocatur q. Quid contulit deus de Joh. 6, 14.
 munus fuit Joh. 12, 49, et quo nomine dum vocatur? Joh. 1, 4.
 Sed qua de causa deus vocatur? - Joh. 18, 37.

II. Methodus, modus ac forma ejus doctrinae.

1. d. publice et privatim docuit; qualis deus? unde probat?
 Judaeis male conditis ipse accommodare, et saepe tantum animas
 ad cogitandum invitare sufficere oportebat. Attamen Mat. 13, 11.
 doctrina ejus saepe erat eadem. - Qualis erat praesertim ejus
 sine ulla et relicta laboranda respectu peccati, veritatem
 etiam maxime personam tradidit. sermo ejus valde erat

D. 98. Doctrina de Descentu S. C. ad inferos.

I. Quid significat modus ille loquendi: Descentu
salvati eis 249 - ganad schol. - Natanio locum
subterrogatum putabant qui animis ab exponi
huc visis separatis erat designatum. - Itaque verba
illa jand schol. in S. C. mortem et statum indicant
num. 16, 33. post mortem; et de Christo dicta etiam mortem
hob 7, 9. ejus et statum post hanc circumspiciunt.

2. Quid dicitur provocant locum Eph 4, 9. sed temere - super
hujus loci - qualis? - h. 1 Pat 3, 18 - 20. seculo perinde
recte interpretari, sed recta notione hominum quibus
descentu dicitur necesse magna mortuus esse, sed parva dicitur
ad inferum descendisse, et ibi prope homines pergere
docere, proinde ipsos provocasse (quorum?)

II. De doctrina hujus hystoriae. - Dicitur hanc notio. ex
act 2, 27. 31 et Ps. 16, 10 desumit arbitrabantur vere
mortuum i. e. corpus ejus in sepulchrum amictu, in
hodie usque - (sed qualis hanc putabant, et qualis regit
descentu ibi agentibus) - hanc opinionem hanc de re
h. Patres ecc. animalis desumit statum hanc exponi separatis

hinc vestit desumit, et etiam desumit peccatoribus
evang. predicasse et liberasse. e. tantum putantur
videntur. Sed usque ad h. 2. hujus non in symbolis nullus
fit mentio. - Quoniam notione hinc vestit non conjungitur
2. unde a seculo h. hanc doctrina magis recepta etiam
symbolis addita est vestitibus (Sirmius, concordia 367)

- proinde vestitibus nationum et pollentibus reputandis.
Quoniam a seculo ab omnibus vestitibus recepta est.
- hujus autem patris quoniam in sua scripta sunt.
3. In quoniam ecclesie maxime desumit Theolog. ab
patrum. - Qualem inferum putantur hanc
similia igitur ponant in dicitur Christo ad Damian
torum locum. - De nullo patrum. - Quid Thomar
et Gregor h. vestitibus?

1. Lutherus - non desumit de hanc re loquens -
quid de hanc nullo patrum cogitabat? - quod vestitibus
debat ab a. 1535. - ex hanc opinione hanc

inferum est formulae concordia - qui agit de se vestitibus
triumphantis. - et quoniam statum desumit hanc desumit
ad inf. numerantur - contra hanc. - Quoniam hanc vestitibus
h. Th. Baza alii ref. ex Ps. 16. de funibus desumit hanc intelligit

1. Th. Baza alii ref. ex Ps. 16. de funibus desumit hanc intelligit
et hanc idem vestitibus hanc tantum animas jam ante eum
sedem hanc habentis - hanc alii hanc partem hanc

2. hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus
3. hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus
4. hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus
5. hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus
6. hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus
7. hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus
8. hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus
9. hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus
10. hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus hanc vestitibus

tract. Opponit. Quidam theologi pueris et huius
etatis hae de re censent? - Quid huius? Def. pueri
et 3. in hae comonatus est, isque occidere - et ex
omni loco puerorum - et ibi animis puerorum erant Inc. 18, 19-21
nam si hoc pensatura maxima essent - sed ad quem finem? De hae in
causa antistes hae laquei: Christus uere mortuus etiam hoc animis
occidere (puerum) illi fuit, ubi animae omnium varios distinctis
decedunt, et in hoc nobis erat simillimus, Nihil
animam uere humana ita ei quae fuit. - finis illius
institutions obsequia - sed Petrus ad salutem hominum
ita hae esse testatur. -

Historia hominis desu in statu exaltationis. 897-90,

§. 97. De resurrectione et adfensu desu in caelum.

1. De resurrectione. h. 174-178
 1. representatio desu status exaltationis nulla est pars
ad terminum tantum, a quo Christus exaltatus est. - act. 2, 24-32
 2. eadem desu officium attribuitur - sed desu et tempore ipsi ad Act. 10, 18
argumenta quidem plura ad praeterea. h. 178. idem referenda
hanc enim ab omni crudelitate alienis finis multa erant dubia, huius 29, 11
non uario modo ipse uiderunt eis praestiterat. (quod Act. 10, 21,
notabile erant sicut putabant?) ita ut de uera desu aut. 2, 24,
resurrectione certissimi fuit facti. - ead. desu
argumentis historicis etiam hoc factum adhuc nun-
quam aggressi sunt. - quidam nonnulli obsecrunt?
et qui hoc ausunt - omnia enim uideri illis temporibus!
qua de causa populo non apparuit? - quidem
hoc factum allegorie interpretari conati sunt, et
quoniam nota?

4. De gravitate (pondera) huius doctrinae cogunt
desu christiana christiana typi. hanc doctrinam tradide (Act. 1, 3)
rent. - quomodo igitur uocentur - b. omnia typi. h. 15, 14, 15,
in quas sententia conueniunt? - De quo resurrexerit
desu xpo certiores facit? - quod probat? - quid
desu Act. 18, 30 de se praedixerat. - loco probatur Act. 17, 21. h. 18
h. De abitu desu et in caelum reditu ipse. - huius in corpore
desu quomodo ante hanc ad hanc in terra uisus est? - qua loco dicit
desu desu in caelum respectabilis modo sub latitudine ipse. act. 1, 9, 11. h. 29, 11.
Act. de dubio ex Math. et Act. de hoc uentura solentibus
actis - quid desu dicitur?

2. desu in caelorum sedes unus homo intravit secundum act. 1, 11, 17, 2.
sed aliter alio indutus est corpore perfectiori 1 Cor. 15, 40-42. ex parte ipsi
- pondera Act. 20, 14-26 intelligenda. - tunc Quid huius. censet de corpore
subra corpore christi, quae doctrina tot controversiarum peperit?
 3. De quaestione illa, quomodo desu homo remansurus in caelo
et quomodo resurrexerit sit in terram? desu nullum promisit
reditum, xpo. ultimum uiderimus - sed quidam de imperio desu
penitus christiani expectant, - et quomodo igitur loca act. 1, 11. h. 1, 10

4, Aristoteli de natura et (part.) tempore regni dicitur -
 hoc regnum spirituale semper in D. D. describitur (Lys. 8, 18 -
 quoniam ~~omnino~~ hoc opprobria et pro hoc reputantur -
 non naturale, sed acquiritum (a patre, quia praeeminens
 mandatorum quo ^{in praesentia} bene peractorum) Phil. 2, 9, Gal. 3, 8;
 unde nomen illa hujus regni: regnum Dei, regnum Christi; et
 conjugationem Dei et Christi?

5, Pan spiritualis regnum Messiae cogitarent perpetuum, Ma. 1, 23, 26.
 Ex his patet, hujus regni sensum ordinis, et non
 finis sicut hujus regni - qua de causa? - (respicit
 ad populum ipsorum - hominum salutem) tunc erit et pat. 1 Cor. 15, 24-28.
 hoc hoc regnum, et hic esse suis emparebit, Attamen
 eadem maiestate, qua prout utitur, et maiori felicitate
 aspicit ipse, qui etiam cum summo auctore eius
 salutaris fuerit exult. Gal. 3, 24.

§ 99. De modo et sensu representationum
 P. S. regni Christi - et de formula illa ad
 doctrinam Dei fidei - aliquot memento.

I. De origine hujus docendi modi.

1, ^{Quo modo} ~~Quo modo~~ more humano a rebus terrenis verba usitata
 in caelestia ad divina transferuntur, sicut etiam
 ut non solum a caelestibus argumentatur in terrenis -
 sed etiam deo. magistratus Dei locum contra cogitant
 itaque elabere, deo q. vocantur. Sed praecipue corallit. q.
 hinc sicca fuit, qui se ipsum populum Dei pro populum puta-
 runt. Gal. 3, 16.

2, Qualem corallitatem hujusmodi cogitabant? - quidnam
 sub verbo sacerdotis cogitabant comprehendunt, et quomodo
 populum putabant participem eius maximum. - ex
 quo praecipue ^{hoc videtur} ~~aspiciunt~~ sunt ducti.

3, ^{Quo modo} ~~Quo modo~~ Ergo hunc modum loquendi minime cogi-
 mant. - sed quid faciebant? - quomodo interpretati
 sunt, et praecipue Christus, qualem proposuit regnum Messiae. Mat. 10, 15;
 Luc. 11, 20. quomodo hic de regno Messiae docuit? - Gal. 3, 18. Eph. 5, 25.

4, Sed quid his nationibus divulgandis magis erat adhaerentibus
 Christo et typis haurerent, quod dicitur esse verbum illud:
 regnum Dei pro seipsum de omnibus usi sunt iustitiam
 divinitus per hominum salutem actionem - Qualem cogitantes
 putabant Iudaei regnum Dei? quidnam regnum Messiae
 putant? - quomodo haec duo regna Dei et Christi conjungunt? Gal. 3, 18. Mat.

5, Quomodo quomodo sit ergo, qua officia et praemia cultorum
 Dei et Christi melius possent describi, quam haec de
 vig. quo et relatione eorum ad subditos iuncta? - sed quomodo
 dicitur ad tales errores perducit? - et quomodo homines
 Iudaei et typ. tractant? - Quomodo inducunt causam
 hoc regnum omnium populis esse commune? - quomodo hujus

1. Handwritten text ...

2. Handwritten text ...

III. Handwritten text ...

5. 107. Handwritten text ...

Handwritten marginal note

Handwritten marginal note

in dem ...
 1) ...
 2) ...
 3) ...
 4) ...
 5) ...

f. 106. 37.
 Chr. 5. 1.

f. 106.

Abteilung I, Cap. 4.

In dem ...
 5. 108-110. incl.

5. 106. Unter ...
 I. ...
 ...
 ...

1) Was ist die Natur der ...
2) ...
3) ...
4) ...
5) ...
6) ...
7) ...
8) ...
9) ...
10) ...

11) ...
12) ...
13) ...
14) ...
15) ...
16) ...
17) ...
18) ...
19) ...
20) ...

21) ...
22) ...
23) ...
24) ...
25) ...
26) ...
27) ...
28) ...
29) ...
30) ...

27. 22. 2. 5.
L. 18. 3.

Nachdem wir nun zu dem eigentlichen Inhalt der christlichen Lehre über-
gehen, so ist zunächst zu untersuchen, was unter dem Namen der christlichen
Religion zu verstehen ist, und welche die Hauptbestandtheile derselben sind.

1. Die christliche Religion ist eine monotheistische Religion, d. h. sie bekennt
zu einem einzigen Gott, dem Vater, Sohn und Heiligen Geist.

2. Die christliche Religion ist eine anthropozentrische Religion, d. h. sie
betont die Würde und den Wert des menschlichen Lebens.

3. Die christliche Religion ist eine ethische Religion, d. h. sie lehrt die
Pflichten des Menschen gegenüber Gott und seinen Mitmenschen.

4. Die christliche Religion ist eine eschatologische Religion, d. h. sie
lehrt die Auferstehung der Toten und das ewige Leben.

5. Die christliche Religion ist eine soteriologische Religion, d. h. sie lehrt
die Erlösung des Menschen von dem Bösen.

6. Die christliche Religion ist eine kirchliche Religion, d. h. sie lehrt die
Notwendigkeit der Kirche als Gemeinschaft der Gläubigen.

7. Die christliche Religion ist eine missionarische Religion, d. h. sie lehrt
die Verkündigung des Evangeliums allen Völkern.

8. Die christliche Religion ist eine diakonische Religion, d. h. sie lehrt
die Liebe zum Nächsten.

9. Die christliche Religion ist eine mystische Religion, d. h. sie lehrt
die Vereinigung des Menschen mit Gott.

10. Die christliche Religion ist eine liturgische Religion, d. h. sie lehrt
die Feier der Sakramente.

11. Die christliche Religion ist eine biblische Religion, d. h. sie lehrt
die Autorität der Bibel.

12. Die christliche Religion ist eine traditionelle Religion, d. h. sie lehrt
die Weitergabe der Lehren der Apostel.

13. Die christliche Religion ist eine reformatorische Religion, d. h. sie lehrt
die Erneuerung der Kirche.

14. Die christliche Religion ist eine ökumenische Religion, d. h. sie lehrt
die Einheit aller Christen.

15. Die christliche Religion ist eine dialogische Religion, d. h. sie lehrt
den Dialog mit anderen Religionen.

16. Die christliche Religion ist eine pluralistische Religion, d. h. sie lehrt
die Anerkennung der Vielfalt der Religionen.

17. Die christliche Religion ist eine inklusivistische Religion, d. h. sie lehrt
die Aufnahme aller Menschen in die Kirche.

18. Die christliche Religion ist eine pluralistische Religion, d. h. sie lehrt
die Anerkennung der Vielfalt der Religionen.

19. Die christliche Religion ist eine inklusivistische Religion, d. h. sie lehrt
die Aufnahme aller Menschen in die Kirche.

20. Die christliche Religion ist eine pluralistische Religion, d. h. sie lehrt
die Anerkennung der Vielfalt der Religionen.

21. Die christliche Religion ist eine inklusivistische Religion, d. h. sie lehrt
die Aufnahme aller Menschen in die Kirche.

22. Die christliche Religion ist eine pluralistische Religion, d. h. sie lehrt
die Anerkennung der Vielfalt der Religionen.

23. Die christliche Religion ist eine inklusivistische Religion, d. h. sie lehrt
die Aufnahme aller Menschen in die Kirche.

24. Die christliche Religion ist eine pluralistische Religion, d. h. sie lehrt
die Anerkennung der Vielfalt der Religionen.

25. Die christliche Religion ist eine inklusivistische Religion, d. h. sie lehrt
die Aufnahme aller Menschen in die Kirche.

Wie ist die...? - für den...? -

Die...? -

Wie...? -

Wie...? -

Wie...? -

Wie...? -

Wie...? -

Wie...? -

Wie...? -

Wie...? -

9. u. 10. d. 1800
10. d. 1800
10. d. 1800

1. d. 1800
1. d. 1800
1. d. 1800

1. d. 1800
1. d. 1800
1. d. 1800

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

der Jahre d'p'p'w. ganz; d'wenn wir d'buch d'wenn
in all hi' wufft in de' wien, d'wenn d' d'wenn, d'wenn
wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn
d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn d'wenn

1771
1772
1773
1774
1775
1776
1777
1778
1779
1780
1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790
1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800
1801
1802
1803
1804
1805
1806
1807
1808
1809
1810
1811
1812
1813
1814
1815
1816
1817
1818
1819
1820
1821
1822
1823
1824
1825
1826
1827
1828
1829
1830
1831
1832
1833
1834
1835
1836
1837
1838
1839
1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

